

Sitran datatalouden työkalut yrityksille

Tampere 13.2.2024

Heikki Aura
Johtava asiantuntija
Sitra

1 Kilpailukykyä datasta -käsikirja

2 Reilun datatalouden sääntökirja

3 Datasta kasvua -ohjelma

Työkalujen tavoitteena on auttaa yrityksiä datan hyödyntämisestä ja jakamisessa

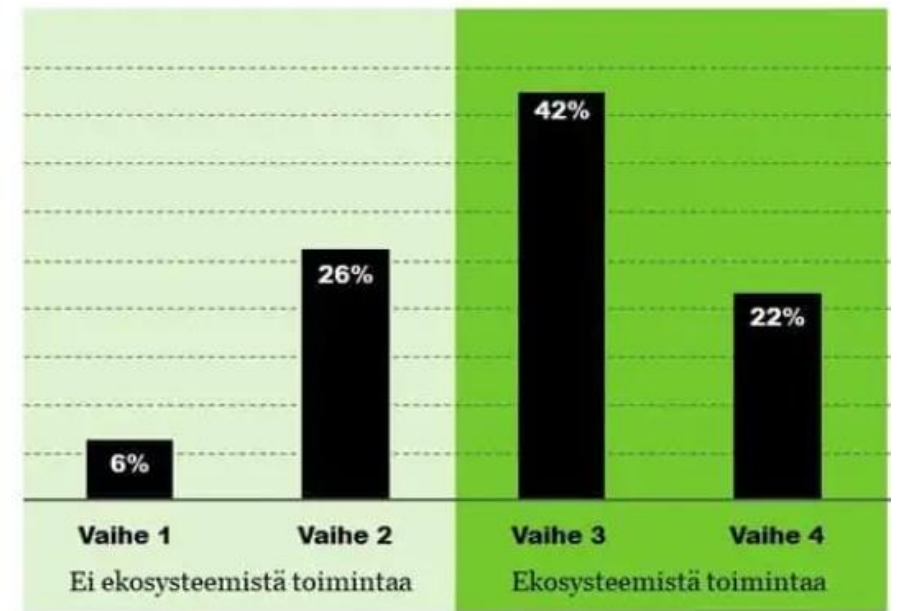
- Yritysten toimintamallit- ja ketjut digitalisoituvat
- Menestyminen vaatii toimimista verkostomaisesti
- Erityisen tärkeää on huolehtia PK-yrityksistä

Vaihe 1: Organisaatio käyttää ainoastaan omaa sisäistä dataansa.

Vaihe 2: Organisaatio käyttää oman datan lisäksi myös ulkoisia datalähteitä ja avointa dataa.

Vaihe 3: Organisaatio muodostaa löyhän datan jakamisen verkoston muiden toimijoiden kanssa.

Vaihe 4: Organisaatio toimii kiinteänä osana tiivistä dataekosysteemiä, jolla on selkeät yhteiset palvelut, säännöt, sopimukset ja toimintamallit. Ekosysteemi toimittaa yhdessä saumattoman palvelun loppuasiakkaalle.

Vastaajia yhteensä: 111

[Lähde: Dataa hyödyntävien ekosysteemien ja verkostojen kehitysaste 2023 - Sitra](#)

1 Kilpailukykyä datasta -käsikirja

[Tutustu käsikirjaan ja työkaluihin verkossa!](#)

**Käsikirja
tarjoaa
toimintamallin,**

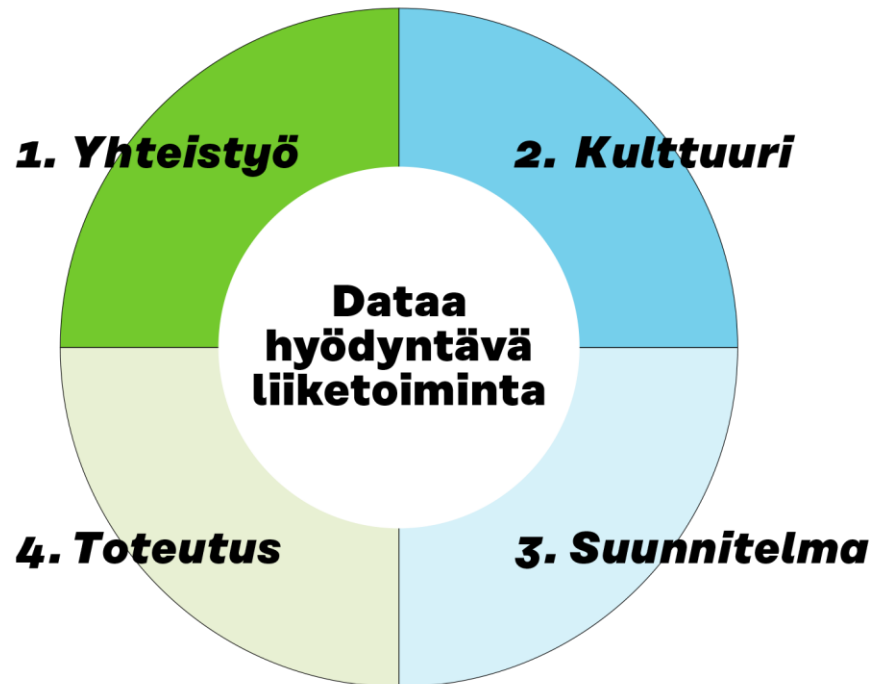
joka auttaa
ekosysteemitomijoina
kehittämään omaa
datavetoista toimintaansa
ratkaistavan ongelman
määrittelystä aina
toteutukseen asti.

**Mukana myös
työkalut,**

joita hyödyntämällä
ekosysteemin toimijat voivat
kehittää omaa yhteistyötä,
kulttuuria ja
liiketoimintaansa sekä
edistää yhteisten
toimintatapojen
suunnittelua.

Ekosysteemin onnistumisen elementit

- Tarkoitus ja tavoite
- Asiakkaan tarpeet
- Ratkaisu
- Organisoitumismalli

- Toimintakulttuuri
- Työtapa
- Toimintamalli
- Pelisäännöt

- Pilotointi
- Viestintä
- Kaupallistaminen

- Käyttötapaus
- Liiketoimintasuunnitelma
- Ansaintamalli
- Tiekartta

2

Reilun datatalouden sääntökirja

Opas sekä sopimus pohjia reilun datatalouden verkostojen rakentajille.

Sääntökirjan tarjoamat valmiit sopimus pohjat nopeuttavat yhteistyön käynnistämistä.

Dataverkoston tai -ekosysteemiä perustaville tai niihin mukaan haluaville organisaatioille.

**Tutustu
täällä**

Esimerkkejä suomalaisista ekosysteemeistä

CAAS
NORDIC

Laaja-alainen yhteistyö edistää haamuauto-ongelman ratkaisua autokierrätysekosysteemin data-alustan kautta.

FAMN

Panostaminen toimintamalliin ja pelisääntöihin loivat pohjan luotettavalle ja avoimelle kulttuurille, joka mahdollistaa innovoinnin yhdessä

SIX
Sustainable
Industry X

Yhteisen tiekartan kehittäminen ja siihen sitoutuminen keskeisenä ekosysteemin toiminnanohjaajana

Fintraffic

Tulevaisuuden liikennejärjestelmä tarvitsee koko alan yhteistyötä. Liikenteen dataekosysteemin työryhmät ovat käynnistyneet vuoden 2021 alussa. Rakentajia on jo yli 190 organisaatiosta.

3 **Datasta kasvua** **-materiaalipaketti**

Materiaalipaketin tarkoituksena on tarjota tietoa ja työkaluja uuden datapohjaisen liiketoiminnan kehittämiseen toimijoille, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa.

Materiaalit tarjoavat kattavan tietopaketin datataloudesta ja työkalut sisältävät mm. erilaisia työstöpohjia, benchmark-aineistoa ja videoita.

**Tutustu
täällä**

Kiitos!

heikki.aura@sitra.fi

[Heikki Aura | LinkedIn](#)

X @heikkiaura

EU-datasääntelyn velvoitteet ja mahdollisuudet

Tampere 13.2.2024

Kristine Alanko

Asiantuntija

Sitra

Seuraava komissio ratkaisee datastrategian onnistumisen

Datastrategia ja datasääntely oli yksi von der Leyenin komission kärjistä.

EU sääntelyn suurvalta? Riippuu toimeenpanosta.

Tehokas kilpailu, uusien innovaatioiden markkinoille pääsy ja kuluttajien aito valinnanvapaus.

Sitran ajattelussa 3 pilaria:

- Strateginen ajattelu **kriittisissä teknologioissa** (mm. luova tekoäly ja web 4.0)
- Datasääntelyn **toimeenpanon tehostaminen** (mm. RegTech ja datan siirrettävyyisperiaatteen laajentaminen)
- **Työn tuottavuus** sekä ihmisten & ympäristön **hyvinvointi** (mm. digitaaliset tuotepassit ja terveysdata)

Sitran työpaperi:

<https://www.sitra.fi/en/publications/ensuring-european-leadership-in-the-data-economy/>

Uutta sääntelyä vyöryy EU:sta

1

DSA: Digipalvelusäädös

2

DMA: Digimarkkinasäädös

3

DGA: Datanhallinta-asetus

4

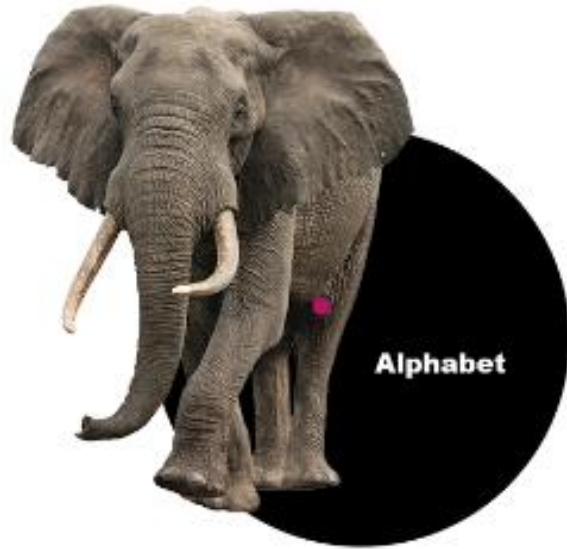
DA: Datasäädös

5

AIA: Tekoälyasetus

Digimarkkinasäädös (DMA)

YouTube
Google-hakukone
Google Maps
Google Play
Android-puhelimet

Instagram
Facebook
WhatsApp

Windows-
käyttöjärjestelmä
Bing
LinkedIn

TikTok

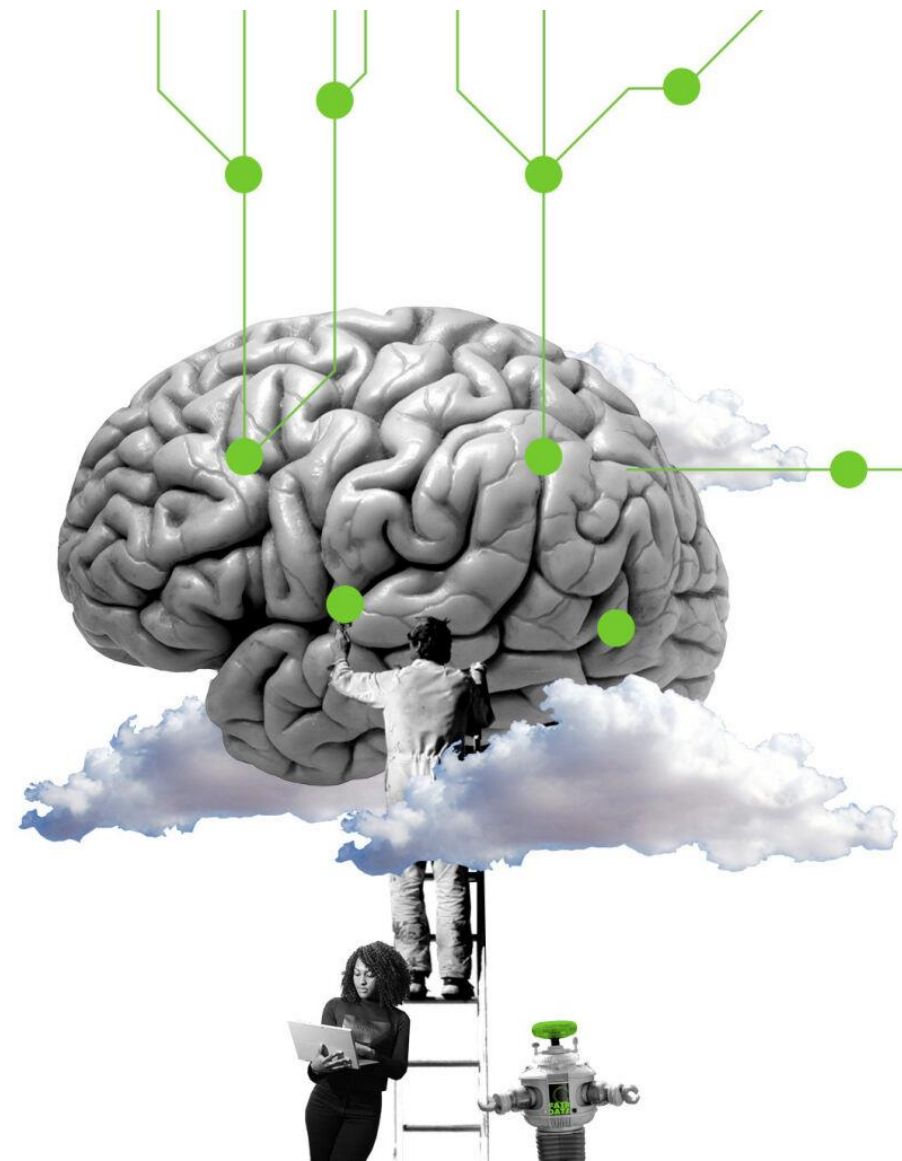
iPhone-puhelimet
AppStore

Amazon-
kauppa

Tekoälyasetus (AI Act)

- EU:n tuoteturvallisuussäätelyä
- Tavoitteena edistää kaupallisia intressejä ja toisaalta turvata perus- ja ihmisoikeuksia tekoälyn käytössä
- Määrittellään EU:n alueella kielletyt ja riskialttiit tekoälyjärjestelmät
- Täydentää sektorilainsäädäntöä, joka ei ota tekoälystä koituvia riskejä riittäväällä tavalla huomioon

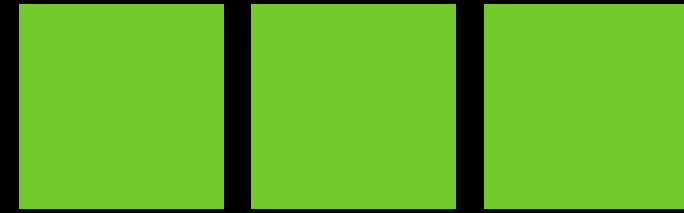

Datatalouden ABC-kurssit

EU:n uudet datatalouden pelisäännöt tuovat pk-yrityksille paljon uusia oikeuksia ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Kurssit auttavat sääntelyn ymmärtämisessä ja mahdollisuuksiin tarttumisessa.

<https://www.sitra.fi/hankkeet/datatalouden-abc/>

Datatalouden ABC -koulutukset yrityksille ja digitaalisten palveluiden käyttäjille

Koulutussarja, jolla syvennyttään uuteen EU:n datasäätelyyn

Koulutus 1, Verkkoalustojen reilut säännöt (DMA ja DSA)

- Mitä on datatalous ja mitä hyötyä siitä on
- Sisällöntuottajien perusoikeudet, moderoinnin tasapuoliset säännöt
- Sisältösuosittelun ja kookuttavien algoritmien läpinäkyvyys sekä käyttäjälle oikeus säätää ja kytkeä pois algoritmit.
- Rajoitukset käyttäjien profilointiin
- Digijättien säännöt ja käyttäjien lisävapaudet

Koulutus 2: DGA ja DA julkaistaan keväällä 2024

Tutustu kurssiin: [Datatalouden ABC – Verkkoalustojen reilut säännöt](#)

Sääntelyteknologiaratkaisut (RegTech) auttavat sopeutumaan sääntelyyn ja vapauttavat aikaa ja resursseja muuhun

Tutustu muistioon:

[Enabling the responsible use of technology at scale](#)

Kiitos!

Kristine Alanko
asiantuntija, Sitra
kristine.alanko@sitra.fi
+358 294 618 313